

Hverdagsintegrering med mobiltelefonen

Av Torhild Slåtto

Språk er overalt i hverdagen vår, språk er identitet og personlighet. Uten språkforståelse blir vi isolert. Ikke rart at integreringspolitikken satser på språkopplæring. Startpunktet for en migrant blir å lære språket. I de nordiske land er det satt et bestemt antall kurstimer for nyankomne migranter. Det skal gi dem en reell sjanse til å få innpass i en ny hverdag. Det planlegges med kurs, skolebenk og undervisning. Greit nok, men vi må ha et mye bredere perspektiv på språklæring og inkludering, mener professor Agnes Kukulska-Hulme, som er ansatt ved Institute of Educational Technology ved The Open University, og som har forsket på verktøy for å styrke integreringen. Vi kan skape hverdagsintegrering med mobiltelefonen!

Det finnes mange nye måter å støtte læring og inkludering, og teknologien kan være til god hjelp, men det må også gjøres et grunnarbeid.

- Det er viktig å se på tidligere erfaringer og praksis hos den enkelte, og vurdere hvordan læring kan skje i harmoni med dagliglivet deres. Hvordan kan vi støtte denne daglige språklæringen med hjelp av teknologi? Dette er spørsmål Kukulska-Hulme er opptatt av. Hun forsker på migrasjon og språklæring. - Alle har sine individuelle behov og egen læringsstil, og alle har også erfaringer og praksis som er viktige å ta hensyn til, sier hun.

LÆRINGSOMGIVELSER UTENDØRS OG HJEMME

- Familien og hjemmet kan fungere som dynamiske læringsomgivelser. Vi må ikke overse at det er mange gode lærings situasjoner i et hjem. Her skjer det et vell av aktiviteter som en lærer av. Familiemedlemmer har ulike informasjonskanaler og ulike interesser som de kan dele. De har venner og besøkende som kan bidra med nye ord og uttrykk. I en migrantfamilie vil det være to språk og kompetanse på pluralitet. Dette gir rike læringsmuligheter.

Kukulska-Hulme er også opptatt av hverdagen utendørs der en bor. Det er ferdsel langs veier og gater, korte og lengre reiser, ærender i butikker og på offentlige kontorer. Her er det lærings situasjoner overalt, tenk bare på alle skiltene som vi møtes med utendørs.

FORHINDRE UTENFORSKAP

Kukulska-Hulme har arbeidet med en brukerundersøkelse for å finne ut om IKT kan støtte språklæringen og sikre bedre integrering, og dermed bidra til at migranter ikke havner i utenforskap. Brukerundersøkelsen sa mye om migranters ønsker, behov og læringspraksis, og dette ble brukt for å utvikle appen. Appen er innholdsrik. Den gir oversikt over lokale kontorer, sosiale nettverk og ulike informasjonsressurser, oversettelser av meldinger en møter i hverdagen, for eksempel tekster på skilt. Videre tilbyr appen spill, navigeringstjeneste og kanskje aller viktigst er språkleksjonene.

Leksjonene er bygd opp omkring situasjonsbetinget språk: En tar tak i hverdagsgjøremål som for eksempel å gå i butikken, å reise med buss eller tog, å besøke helsestasjon eller legesenter, å gå på kurs for å lære språket i det nye landet, sammen med andre som også er nyankommet. Appen inneholder seks strukturerte moduler, og tilbys på tre språk, spansk, arabisk og tyrkisk.

Det er avgjørende for nyankomne å kunne forstå tekster på skilt, offentlige annonseringer og de mange, små språkuttrykkene en møter i hverdagen, understreker Kukulska-Hulme. I Maseltov-prosjektet gikk de enda et par hakk lenger. Ved å lære språk som kan brukes når noe uvant skjer, og når det er krise- eller konfliktsituasjoner, kan en bli en ressurs og være til hjelp for andre. «Ring ambulansen», kan være et viktig utsagn, sammen med å vite hvilket nummer en da skal ringe. Å være en ressurs gir også god selvfølelse og kan bidra til integreringen. For å kunne hjelpe på en god måte blir språket selve nøkkelen.

Hvordan har det gått med appen? Den er blitt godt mottatt, og vist seg å være svært nyttig. Fordi den tar utgangspunkt i migranters ønsker og behov, kan de også kjenne seg igjen i innholdet.

LÆRE UTENDØRS

Vi tenker gjerne at språklæring skal skje i et kurslokale eller i en språklab.

- Vi kan lære utendørs! Vi må tenke på hvordan språk kan læres på ulike steder og i mange ulike, situasjoner, påpeker Kukulska-Hulme. «Learning beyond the classroom» er et uttrykk Kukulska-Hulme bruker.

- Vi må la oss bli inspirert av alt det som er utenfor klasserommet!

DANSE SALSA

Kukulska-Hulme har også jobbet i et annet språkopplæringsprosjekt, kalt Salsa, som står for *Sensors and apps for language in smart areas*.

- Læringsarenaene er bestemte lokasjoner, steder, som skal trigge språkopplæringen. På 27 punkter i byen Milton Keynes i England (hvor også The Open University ligger) ble det lagt inn stopp-punkter («beacons»). Ved passering av et slikt stopp-punkt får den lærende en oppgave i appen.

Vedkommende skal stoppe, lytte til en dialog og også lese teksten på telefonen. Den lærende blir videre presentert for enkelte nye ord og grammatikk, og får tips om flere aktuelle språkuttrykk.

«Leksjonen» avsluttes med nyttige råd om praktisering for å lære mer. Etter å ha vært innom alle 27 stedene, vil den aktive migrant ha lært mye godt hverdagspråk. Denne appen brukes av engelsklærere ved det lokale voksenopplæringscenteret.

- Stedene ble valgt etter migranters utsagn om hvor de pleide å møte språkutfordringer. De ville gjerne lære hva de lokale ville si i den aktuelle situasjonen, sier Kukulska-Hulme. Evalueringen viser at deltakerne i prosjektet mener appen er svært nyttig, selv om noen blir sjenert når de driver med språklæring på offentlige steder.

HVORDAN KOMME ENDA LENGER?

De to prosjektene viser vei i språkopplæringen. De viser også at smarttelefoner er et hendig verktøy for språklæring og dermed for integrering i et nytt lokalsamfunn. Hvordan komme enda lenger?

Kukulska-Hulme peker på noen sentrale punkter hvor det kan legges til rette:

- Praktisere språk i samtale med lokale innbyggere
- Få anledning til å høre ulike dialekter
- Hjelp til å skjønne rasefornærmelser
- Hjelp til å reagere i krisesituasjoner på offentlig sted
- Lære hvordan en kan være en ressurs for andre
- Lære å handle som en gruppe, snakke om felles erfaringer og felles behov

TILPASSE TIL NORDEN

Erfaringene fra de engelske prosjektene bør kunne kopieres og tilpasses nordiske forhold. Språk er så mye mer enn tekstene i bøker og samtalen i kurslokalet. Å praktisere ute i hverdagslivet er krevende,

men med god hjelp av teknologi og gjennomarbeidede apper kan språklæringen forseres, bli en integrert del av hverdagen, og kanskje også bli morsommere og mer relevant enn timer i kurslokalet.

(Bildetekster)

Professor Agnes Kukulska-Hulme ved The Open University forsker på språklæring og integrering.
